

2017

M. A.

4th Semester Examination

SANSKRIT

Paper – 401

Full Marks : 40

Time : 2 Hours

The figures in the right-hand margin indicate full marks.

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

Group-A

1. महाकवेः अश्वघोषस्य रचनाशैली सयुक्तिकमालोच्यताम् । 10

अथवा

सिद्धार्थस्य मनसि कथं संवेगोत्पत्तिः जातेति सयुक्तिकं प्रस्तूयताम् ।

2. किं नाम गुणीभूतव्यङ्ग्यकाव्यम् ? तस्य कति भेदाः ? काश्च ताः ? तेषु अगूढं गुणीभूतं सोदाहरणं व्याख्यायताम् । 10

अथवा

अपरस्याङ्गस्य गुणीभूतव्यङ्ग्यस्य सर्वाणि उदाहरणानि उल्लिख्य व्याख्यायन्ताम् ।

3. अधोलिखितयोः श्लोकयोः यथेच्छमेकस्य संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च व्याख्या कार्या— 5

a) अथो नरेन्द्रः सुतमागताशुः

शिरस्युपाधाय चिरं निरीक्ष्य ।

गच्छेति चाज्ञापयति स्म वाचा

स्नेहान्न चैनं मनसा मुमोच ॥

b) अत्युच्चाः परितः स्फुरन्ति गिरयः स्फारास्तथाम्बोधयः ।

तानेतानपि बिभ्रन्तो किमपि न क्लान्ताऽसि तुभ्यं नमः ॥

4. स्वाधीनोत्तरकालिकेषु वङ्गेषु नारी-कवयितृविरचितायां संस्कृतग्रन्थानां संक्षिप्तपरिचयो देयः । 10

अथवा

समकालिकसमस्याप्रधानसंस्कृतनाटकेषु केषाञ्चित्त्वतुर्णां पाठकानां वैशिष्ट्यं संक्षेपेण प्रतिपाद्यताम् ।

5. अधोनिर्दिष्टेषु कस्यचिदेकस्य संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च टीका लेख्या — 5

- मिवारप्रतापम्
- धरित्रीपतिनिर्वाचनम्
- वेष्टनंव्यायोगः ।

Group-B

1. कस्यचिदेकस्योत्तरं प्रदेयम् : 10

क) चार्वाकमते देहात्मवादः परिष्क्रियताम् ।

ख) चार्वाकदर्शनं कथं लोकायतदर्शनम् इत्युच्यते ? चार्वाकसम्मतं प्रमाणतत्त्वं विचार्यताम् ।

2. क) बौद्धमते कथं कार्यानीत्मा कारणात्मानौ अनुमापयतः । 10

अथवा

ख) नैयायिकादिसम्मतं सामान्यं कथं निरस्तम् बौद्धैः ?

3. जैनमते किं तावत् रत्नत्रितयम् ? प्रत्येकं सविभागं सलक्षणञ्चालोच्यताम् ? 10

अथवा

क्षाणिकत्ववादनिरसने जैनदार्शनिकानां युक्तय आलोच्यन्ताम् ।

4. कयोश्चिद्द्वयोः संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च टीका लेख्या —5×2
- क) अर्थक्रियाकारित्वम् ।
- ख) कृतप्रणाशाकृताभ्यागमः ।
- ग) भूतचतुष्टयवादः ।

—o—